

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR A. B.

Protokolant: sekretarz sądowy P. O.

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku K. S. (1)

z udziałem P. S.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków K. S. (1) i P. S. wchodzi:

1. prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem wynoszącym (...) części w częściach wspólnych budynku i innych urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz takim samym udziałem we współwłasności działki gruntu numer (...), o wartości 158.000 zł (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy złotych),

2. ruchomości w postaci:

- dwie maszyny stębnówki i jedna maszyna overlock o wartości 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych),
- kanapa o wartości 1.000 zł (jeden tysiąc złotych),
- szafki, stół oraz krzesła w większym pokoju o wartości 2.455 zł (dwa tysiące czterysta pięćdziesiąt pięć złotych),
- dywan w większym pokoju o wartości 100 zł (sto złotych),
- telewizor, kino domowe i dvd o wartości 800 zł (osiemset złotych),
- szafa w zabudowie o wartości 600 zł (sześćset złotych),
- meble do pokoju dziecka o wartości 1.661 zł (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt jeden złotych),
- dywan w pokoju dziecka o wartości 100 zł (sto złotych),
- meble kuchenne o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- lodówka o wartości 400 zł (czterysta złotych),

- mikrofalówka o wartości 100 zł (sto złotych),
- okap kuchenny o wartości 200 zł (dwieście złotych),
- pralka bez wartości,
- meble łazienkowe o wartości 100 zł (sto złotych),
- szafa w zabudowie w przedpokoju o wartości 1.000 zł (jeden tysiąc złotych)

II. ustalić, że udziały małżonków K. S. (1) i P. S. w majątku wspólnym są równe;

III. dokonać podziału majątku wspólnego K. S. (1) i P. S. w ten sposób, że wszystkie składniki majątku wspólnego – za wyjątkiem dwóch maszyn stębnówek i jednej maszyny overlock - przyznać na własność P. S., a opisane maszyny – na własność K. S. (1);

IV. zasądzić od P. S. na rzecz K. S. (1) kwotę 18.923,34 zł (osiemnaście tysięcy dziewięćset dwadzieścia trzy złote i 34/100) tytułem dopłaty i tytułem rozliczenia nakładów z majątku osobistego P. S. na majątek wspólny stron, płatną w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie do dnia zapłaty na wypadek uchybienia terminowi płatności;

V. oddalić wniosek P. S. o rozliczenie jego nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w pozostałym zakresie;

VI. oddalić wniosek K. S. (1) o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie przez P. S. z samodzielnego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...), opisanego szczegółowo w punkcie I. 1. postanowienia;

VII. nakazać pobrać od P. S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

VIII. stwierdzić, iż w pozostałym zakresie K. S. (1) oraz P. S. ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygnatura akt II Ns 219/16

UZASADNIENIE

W dniu 27 stycznia 2016 roku K. S. (1), reprezentowana przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie adwokata, wniosła o dokonanie podziału majątku dorobkowego jej i P. S.. Podniosła, że w skład tego majątku wchodzi: obciążone hipoteką prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...) oraz meble, sprzęt RTV i AGD oraz inne ruchomości znajdujące się w przedmiotowym lokalu mieszkalnym, a stanowiące jego wyposażenie. Wartość nieruchomości określiła na kwotę 160.000 zł, a wartość jej wyposażenia na kwotę 20.000 zł. Podniosła, że jest w tym zakresie w stanie negocjować ich wartość z uczestnikiem. Wniosła o ustalenie przez Sąd, że udziały w majątku wspólnym stron są równe i dokonanie podziału majątku dorobkowego stron poprzez przyznanie wszystkich składników majątku wspólnego na rzecz uczestnika z zasądzeniem na jej rzecz spłaty w wysokości 35.000 zł – przy uwzględnieniu obciążenia nieruchomości hipoteką umową ustanowioną na rzecz (...) S.A.

(wniosek k. 2- 5, pełnomocnictwo k. 6)

W uzupełnieniu złożonego wniosku, w piśmie procesowym z dnia 15 lutego 2016 roku, wskazała, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi następujące ruchomości: kanapa o wartości 1.500 zł, meble w pokoju o wartości 4.000 zł, dywan o wartości 300 zł, telewizor w pokoju 1.000 zł, szafa w zabudowie o wartości 1.500 zł, meble w drugim pokoju o wartości 2.500 zł, dywan o wartości 300 zł, telewizor o wartości 1.000 zł, meble w kuchni o wartości 3.000 zł, lodówka

o wartości 1.500 zł, mikrofalówka o wartości 350 zł, okap o wartości 250 zł, pralka o wartości 500 zł, meble w łazience o wartości 300 zł, szafa w zabudowie w przedpokoju o wartości 2.000 zł.

(pismo procesowe z dnia 15.02.2016r. k. 30-31)

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2016 roku, Sąd postanowił zwolnić wnioskodawczynię K. S. (1) od opłaty sądowej od wniosku ponad kwotę 500 zł, oddalając jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

(postanowienie k. 33)

W odpowiedzi na wniosek z dnia 9 czerwca 2016 roku P. S., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, przyłączył się do wniosku o dokonanie podziału majątku wspólnego stron co do zasady. Wskazał, że skład majątku wspólnego stron, poza składnikami wskazanymi przez wnioskodawczynię wchodzi również: samochód osobowy marki F. (...), rok produkcji 2002, o wartości 8.000 zł oraz dwie maszyny stębnówki i jedna maszyna typu overlock o łącznej wartości 2.400 zł. Wniósł o przyznanie tych składników majątku wspólnego na własność K. S. (1). Zakwestionował wartość ruchomości wskazaną przez wnioskodawczynię we wniosku, gdyż w jego ocenie jest ona znacznie zawyżona. Wartość nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego stron określił na kwotę 158.000 zł. Wniósł o rozliczenie nakładu z jego majątku osobistego w kwocie 43.000 zł, która to kwota pochodziła ze sprzedaży należącego do niego lokalu mieszkalnego położonego w Ł. przy ul. (...), na zakup lokalu mieszkalnego obecnie wchodzącego w skład majątku wspólnego stron w postaci mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...). Wniósł o rozliczenie również kwoty 7.430,02 zł z tytułu spłacania przez niego samodzielnie po ustaniu wspólności ustawowej kredytu hipotecznego zaciągniętego przez strony wspólnie na zakup powyżej opisanego lokalu mieszkalnego oraz kwoty 2.774,40 zł z tytułu spłacania przez niego samodzielnie po ustaniu wspólności kredytu konsumpcyjnego zaciągniętego wspólnie przez strony na zakup mebli do mieszkania. Finalnie wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego bez spłat i dopłat poprzez przyznanie na rzecz wnioskodawczyni składników majątku ruchomego opisanych w odpowiedzi na wniosek, a składników opisanych we wniosku i załączniku do niego - na jego rzecz.

(odpowiedź na wniosek k. 41-43, pełnomocnictwo k. 43b)

W piśmie procesowym z dnia 1 września 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyni zakwestionowała, aby samochód osobowy F. (...) wchodził w skład majątku wspólnego stron, gdyż zgodnie z wolą uczestnika i wnioskodawczyni został on w trakcie trwania ich związku małżeńskiego przesunięty do majątku osobistego wnioskodawczyni na podstawie umowy sprzedaży z dnia 5 lipca 2014 roku. W jej ocenie również maszyny szwalnicze nie wchodzi w skład majątku wspólnego stron, jako służące wyłącznie wnioskodawczyni K. S. (1) do wykonywania pracy zarobkowej. Pełnomocnik wnioskodawczyni zakwestionowała fakt, iż lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...) stanowił majątek osobisty uczestnika postępowania. Wniosła również o zapłatę na rzecz wnioskodawczyni kwoty 10.500 zł z tytułu wynagrodzenia za korzystanie przez uczestnika postępowania z mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...) ponad przysługujący mu udział. Wskazała, że wnioskodawczyni liczy się z obowiązkiem zwrotu na rzecz uczestnika połowy wartości spłaconego przez niego kredytu hipotecznego.

(pismo procesowe z dnia 1 września 2016 roku k. 77-80)

W piśmie procesowym z dnia 24 października 2016 roku pełnomocnik uczestnika wniosła o oddalenie żądania zasądzenia na rzecz wnioskodawczyni kwoty 10.500 zł, gdyż żądanie w tym zakresie jest nieuzasadnione. Wniosła o rozliczenie nakładów uczestnika na nieruchomość wspólną w stron w postaci zapłaty przez niego w okresie od sierpnia 2014 roku na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej kwoty łącznej 13.220 zł z tytułu kosztów utrzymania lokalu poprzez zasądzenie połowy tej kwoty, tj. 6.610 zł na rzecz uczestnika postępowania.

(pismo procesowe z dnia 24 października 2016 roku k. 86-88)

Na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 roku pełnomocnicy stron zgodnie oświadczyli, iż telewizor znajdujący się w mniejszym pokoju dziecka nie wchodzi w skład majątku wspólnego stron. Pełnomocnik uczestnika złożyła

jednocześnie wniosek o rozliczenie jego dalszych nakładów na majątek wspólny w postaci spłaty przez uczestnika kolejnych rat kredytu hipotecznego za okres od czerwca 2016 roku do stycznia 2017 roku w kwocie łącznej 3.114,27 zł, żądając zapłaty na jego rzecz połowy tej kwoty rozliczenia w tego tytułu. W piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 roku określającym zgodną wartość składników majątku ruchomego stron, pełnomocnik uczestnika podniosła, iż wchodzące w skład majątku wspólnego ruchomości w postaci: szafy w zabudowie w większym pokoju o wartości 600 zł, meble kuchenne o wartości 1.500 zł, lodówka o wartości 400 zł, a także szafa w zabudowie 3wkorytarzu nabyte zostały do majątku wspólnego stron ze środków stanowiących majątek osoboisty uczestnika postępowania pochodzących ze sprzedaży mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...).

(protokół elektroniczny rozprawy z dnia 2 lutego 2017 roku k. 128-130 , pismo procesowe k. 117-118)

Na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 roku pełnomocnik uczestnika wniosła również o rozliczenie w ramach podziału majątku wspólnego kwoty zapłaconej przez uczestnika raty kredytu hipotecznego za miesiąc luty 2017 roku oraz dokonanych przez niego nakładów na majątek wspólny stron w postaci opłat za lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...) za okres do marca 2017 roku łącznie.

(protokół elektroniczny rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 148-150)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. (1) i P. S. zawarli związek małżeński w dniu 29 kwietnia 2006 roku. Przed zawarciem związku małżeńskiego nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. (bezsporne)

Związek małżeński stron został rozwiązany wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 października 2014 roku wydanym w sprawie (...) Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 18 listopada 2014 roku.

(bezsporne , a także kopia wyroku Sądu Okręgowego z dnia 27 października 2014 roku k. 7-8)

K. S. (1) oraz P. S. są właścicielami samodzielnego lokalu mieszkalnego położonego w Ł. przy ul. (...), składającego się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki oraz przedpokoju i komórki. Wartość przedmiotowej wynosi 158.000 zł

(bezsporne)

P. S. został przyjęty w poczet członków Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł. w dniu 14 listopada 2003 roku na prawach pierwszeństwa po zmarłej babci H. M.. Tego samego dnia z P. S. została zawarta umowa o spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) przy ul. (...) blok (...). Wkład mieszkaniowy na dzień zawarcia umowy wynosił 32.214 zł. Kwotę 16.107 zł P. S. otrzymał darowizną od matki J. S., która odziedziczyła spadek po zmarłej matce H. M. w 1/2 części (to jest kwotę 16.107 zł). Pozostała kwota wkładu mieszkaniowego w wysokości 16.107 zł P. S. wpłacił do Kasy Spółdzielni Mieszkaniowej w dniu 7 listopada 2003 roku.

(pismo Spółdzielni Mieszkaniowej k. 89 , zeznania uczestnika postępowania w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149-150)

Aktem notarialnym z dnia 5 marca 2012 roku, zawartym przed notariuszem D. J. asesorem notarialnym w Ł., zarejestrowanym w Rep. A za numerem (...), ustanowione zostało prawo odrębnej własności samodzielnego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...) i jednocześnie przeniesione ono zostało na rzecz członka Spółdzielni Mieszkaniowej w osobie P. S.. Koszty taksy notarialnej małżonkowie S. pokryli z majątku wspólnego. Celem przekształcenia prawa spółdzielczego w prawo odrębnej własności lokalu i przeniesienia go na rzecz P. S. dokonał on wpłaty na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej kwoty 6,46 zł z tytułu umorzenia kredytu lokatorskiego w nominale i kwoty 49,81 zł z tytułu jednorazowej opłaty za wykup gruntu. Zapłata ta związana była z zapłatą wszelkich zobowiązań członka wobec Spółdzielni. Środki te pochodziły z majątku wspólnego stron.

(kopia aktu notarialnego k. 90-95 , pismo Spółdzielni Mieszkaniowej k. 131-132, k. 139 , zeznania wnioskodawczyni w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149 , zeznania uczestnika w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149-150)

Aktem notarialnym z dnia 20 grudnia 2012 roku, zawartym przed notariuszem M. S., zarejestrowanym w Rep. A za numerem (...), P. S. sprzedał na rzecz E. G. stanowiący odrębną nieruchomość samodzielny lokal mieszkalny numer (...) położony w Ł. przy ul. (...), za kwotę 97.000 zł.

(kopia aktu notarialnego k. 55-60)

Kwota 43.000 zł pochodząca ze sprzedaży powyżej opisanej nieruchomości została przeznaczona przez strony postępowania na sfinansowanie zakupu w dniu 11 stycznia 2013 roku samodzielnego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...) za kwotę 158.000 zł. Do zakupu opisanego powyżej lokalu doszło na podstawie aktu notarialnego zawartego przed notariuszem w Ł. M. S. zarejestrowanym w Rep. A za numerem (...). Środki na zakup przedmiotowego lokalu przez małżonków S. pochodziły z częściowo również z preferencyjnego kredytu mieszkaniowego z dopłatami do oprocentowania zaciągniętego przez nich w Banku (...) S.A. w kwocie 115.000 zł w dniu 7 stycznia 2013 roku, z terminem spłaty do dnia 15 stycznia 2043 roku. Dla zabezpieczenia spłaty powyżej opisanego kredytu hipotecznego na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) została ustanowiona na rzecz Banku (...) S.A. hipoteka umowna do kwoty 230.000 zł

(kopia aktu notarialnego k. 61-66, zeznania wnioskodawczyni i uczestnika postępowania w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149 -150)

W dniu 3 marca 2013 roku uczestnik postępowania P. S. zaciągnął kredyt ratalny numer (...) na zakup mebli do wspólnego mieszkania stron położonego w Ł. przy ul. (...) na łączną kwotę 6.482,11 zł na okres do dnia 25 lutego 2016 roku.

(umowa kredytu k. 45, faktury VAT k. 47-52)

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami przedmiotowego postępowania P. S. sam spłacał raty powyżej opisanego kredytu w kwotach po 214,71 zł w okresie od 11 grudnia 2014 roku do 13 marca 2015 roku oraz w kwotach po 212,84 w okresie od 9 kwietnia 2015 roku do 23 lutego 2016 roku. Łączna kwota spłaty po dniu ustania wspólności ustawowej małżeńskiej pomiędzy stronami postępowania wyniosła 2.774,40 zł.

(okoliczność bezsporna, także kopia wyciągu z rachunku bankowego k. 53-54)

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami przedmiotowego postępowania P. S. sam spłacał również raty kredytu hipotecznego zaciągniętego wspólnie przez strony na zakup mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...). Spłaty te były dokonywane w następujących terminach i kwotach:

- w dniu 15 grudnia 2014 roku w kwocie 387,74 zł,
- w okresie od stycznia 2015 roku do marca 2015 roku w kwotach po 401,81 zł (łącznie 1.205,43 zł),
- w okresie od kwietnia 2015 roku do czerwca 2015 roku w kwotach po 384,83 zł (łącznie 1.154,49 zł),
- w okresie od lipca 2015 roku do września 2015 roku w kwotach po 389,93 zł (łącznie 1.169,79 zł),
- w okresie od października 2015 roku do grudnia 2015 roku w kwotach po 388,91 zł (łącznie 1.166,73 zł),
- w okresie od stycznia 2016 roku do marca 2016 roku w kwotach po 388,41 zł (łącznie 1.165,23 zł),
- w okresie od kwietnia 2016 roku do maja 2016 roku w kwotach po 389,40 zł (łącznie 778,80 zł),

- w miesiącu czerwcu 2016 roku w kwocie 389,40 zł,
- w okresie od lipca 2016 roku do września 2016 roku w kwotach po 389,89 zł (łącznie 1.169,67 zł),
- w okresie od października 2016 roku do grudnia 2016 roku w kwotach po 388,92 zł (łącznie 1.166,76 zł),
- w okresie od stycznia 2017 roku do lutego 2017 roku w kwotach po 388,44 zł (łącznie 776,88 zł).

Łączna kwota spłaty uczestnika z tego tytułu we wskazanym okresie czasu wyniosła 10.530,92 zł.

(historia operacji k. 69, potwierdzenia przelewu k. 70-72, k. 119- 126, k. 143)

Samochód osobowy marki F. (...) został zakupiony z pieniędzy pochodzących ze sprzedaży F. (...) około 2012 roku oraz kredytu zaciągniętego przez małżonków S.. F. (...) został zakupiony w trakcie trwania wspólności ustawowej z pieniędzy wspólnych małżonków S.. Umową z dnia 5 lipca 2014 roku, K. S. (2) i P. S. sprzedali na rzecz K. S. (1) samochód osobowy marki F. (...), rok produkcji 2002 o numerze rejestracyjnym (...) za kwotę 9.000 zł. Pieniądze za zakup auta wnioskodawczyni pożyczyła od mamy. Samochód stanowił współwłasność uczestnika i jego ojca z uwagi na zniżki w ubezpieczeniach obowiązkowych, które posiadał K. S. (2). Samochód obecnie stanowi własność K. S. (1). Zdecydowała się na jego zakup, gdyż w związku z podjęciem nowej pracy w W. było jej potrzebne dodatkowe auto, a co więcej mogła w ramach prowadzonej działalności gospodarczej rozliczać koszt zakupu paliwa do auta. Jego wartość wynosi 7.300 zł

(bezsporne w zakresie wartości ruchomości, kopia umowy sprzedaży samochodu k. 83, kopia dowodu rejestracyjnego k. 81-82 , zeznania wnioskodawczyni w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149)

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami przedmiotowego postępowania P. S. sam opłacał należności związane z utrzymaniem mieszkania stron i płatnością czynszu. W okresie czasu od dnia 18 listopada 2014 roku do września 2016 roku zapłacił z tego tytułu na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej łączną kwotę 10.420 zł. Dodatkowo z tytułu czynszu zapłacił on na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej: w dniu 22 listopada 2016 roku kwotę 480 zł, w dniu 19 grudnia 2016 roku kwotę 480 zł oraz w dniu 10 marca 2017 roku kwotę 480 zł. Łączna kwota jaką z tytułu czynszu najmu zapłacił P. S. w okresie czasu od 18 listopada 2014 roku do marca 2017 roku wyniosła 11.860 zł.

(potwierdzenia przelewów k. 96-99, potwierdzenia przelewów k. 144, 145)

Wartość ruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego stron wynosi:

- kanapa w większym pokoju – 1.000 zł,
- meble w większym pokoju w postaci szafek, stołu i krzeseł – 2.455 zł,
- dywan – 100 zł,
- telewizor, kino domowe i DVD – 800 zł,
- szafa w zabudowie – 600 zł,
- meble w pokoju córki - 1.661 zł,
- dywan – 100 zł,
- meble kuchenne – 1.500 zł,
- lodówka – 400 zł,
- mikrofalówka – 100 zł,

- okap – 200 zł,
- pralka – bez wartości,
- meble w łazience – 100 zł,
- szafa w zabudowie w przedpokoju – 1.000 zł, -
- dwie maszyny stębnówki i jedna maszyna typu overlock – 2.400 zł.

(bezsporne)

Maszyny stębnówki i typu overlock zostały zakupione w trakcie trwania wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej ze pieniądze wspólne stron. Obecnie znajdują się one w posiadaniu wnioskodawczynie i wyłącznie ona z nich korzysta na potrzeby jej pracowni krawieckiej.

(zeznania wnioskodawczynie w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149)

Kwota kredytu hipotecznego pozostałego do spłaty na dzień 13 marca 2017 roku wynosiła 102.604,47 zł.

(zaświadczenie k. 142)

W chwili ustania wspólności ustawowej małżeńskiej K. i P. S. nie mieli żadnych oszczędności.

(bezsporne)

W mieszkaniu wspólnym stron przy ul. (...) od początku lipca 2014 roku zamieszkuje jedynie uczestnik postępowania. Mieszka sam. Niedługo po wyprowadzaniu wnioskodawczynie ze wspólnego mieszkania stron P. S. zamknął się w mieszkaniu od środka. Drzwi nie dało się otworzyć od zewnątrz, nawet przy użyciu kluczy pasujących do zamka. Zaniepokojona matka uczestnika wezwała Straż Pożarną, która wyważyła drzwi do mieszkania. Wnioskodawczynie była przy tej sytuacji obecna. Po wywarzeniu drzwi, uczestnik zmienił zamki w drzwiach do mieszkania i nie przekazał kluczy do nich wnioskodawczynie. To była jedyna sytuacja gdy zamki w drzwiach wejściowych do wspólnego mieszkania stron zostały wymienione. Wnioskodawczynie nie prosiła uczestnika o wydanie jej kluczy do mieszkania i obecnie ich nie posiada. Wnioskodawczynie kiedyś przed wymianą zamków w drzwiach przyjechała do mieszkania i zabrała z niego jakieś rzeczy, między innymi rzeczy należące do dziecka stron. Po wyprowadzce ze wspólnego mieszkania stron, K. S. (1) była tam dwa razy. Gdy wnioskodawczynie przychodzi odbierać córkę, często robi to na klatce schodowej. W mieszkaniu tym znajdują się dalej jakieś drobiazgi należące do wnioskodawczynie oraz pamiątki po jej ojcu. Nie prosiła ona nigdy uczestnika aby jej te rzeczy oddał. W mieszkaniu tym wspólna córka stron ma swój pokój. P. S. czasem przebywa u rodziców dwa czy trzy dni w tygodniu. Nigdy nie miał zamiaru wynajmować wspólnego mieszkania stron.

(zeznania wnioskodawczynie i uczestnika postępowania w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149-150)

Wnioskodawczynie K. S. (1) prowadzi działalność gospodarczą w postaci pracowni krawieckiej. Osiąga z tego tytułu średni dochód miesięczny w kwocie około 1.200 zł – 1.600 zł. Otrzymuje od uczestnika alimenty na wspólną córkę stron w kwocie 500 zł oraz „500 plus”. Mieszka w wynajętym mieszkaniu, którego koszt utrzymania wynosi miesięcznie około 1.300 zł.

(zeznania wnioskodawczynie w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149)

Uczestnik postępowania P. S. pracuje na podstawie umowy i pracę w rozlewni napojów. Osiąga z tego tytułu dochód miesięczny w kwocie około 3.000 zł. Utrzymanie mieszkania przy ul. (...) w Ł. kosztuje go około 700 zł miesięcznie,

w tym około 500 zł czynsz. Płaci on alimenty na wspólną córkę stron w kwocie 500 zł miesięcznie. Posiada zdolność kredytową.

(zeznania uczestnika w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 13 marca 2017 roku k. 149-150)

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd na podstawie dowodu z przesłuchania stron, które w przeważającej mierze zostały uznane za wiarogodne oraz dokumentów wskazanych szczegółowo w opisie stanu faktycznego. Zebrany w sprawie dokumentarny materiał dowody został oceniony jako w pełni zasługujący na wiarę. W toku postępowania zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik nie kwestionowali prawdziwości lub rzetelności dokumentów zaliczonych w poczet materiału dowodowego.

Sąd nie dał wiary zeznaniom uczestnika w zakresie w jakim wskazał on, że z tytułu sprzedaży samochodu osobowego F. (...) na rzecz wnioskodawczyni nie otrzymał żadnej zapłaty, gdyż jego zeznania w tym zakresie stoją w sprzeczności z treścią dokumentu w postaci umowy sprzedaży z dnia 5 lipca 2014 roku oraz z treścią zeznań wnioskodawczyni, które w tym zakresie zostały uznane za wiarygodne. K. S. (1) wyjaśniła, iż dysponowała środkami na spłatę kwoty 9.000 zł z tytułu zakupu w/w auta, wskazała jednocześnie źródło uzyskania tych środków. W żadnej mierze zeznaniom tym nie można przyznać waloru wiarygodności wobec złożenia na powołanej umowie przez uczestnika postępowania własnoręcznego podpisu potwierdzającego jej treść.

Zeznania wnioskodawczyni zostały uznane za niewiarygodne natomiast w zakresie w jakim twierdziła ona, że nie ma dostępu do mieszkania. Sama podnosiła, że trzyma w tym mieszkaniu jakieś drobiazgi i pamiątki po ojcu, nie wskazując jednocześnie, że jej były mąż czyni jej jakieś przeszkody w uzyskaniu tych rzeczy z powrotem. Z samego faktu bowiem „nie bywania w mieszkaniu”, na co wskazywała wnioskodawczyni, nie wynika jeszcze fakt, że nie może ona do tego mieszkania uzyskać dostępu. Jak wynika z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego, nigdy K. S. (1) nie prosiła uczestnika o wydanie jej kluczy do mieszkania, choć posiadała pełną wiedzę co do faktu, iż zamki w mieszkaniu zostały zmienione przez uczestnika po wyważeniu do niego drzwi przez Straż Pożarną. Uczestnik sam nie kwestionował faktu, iż obecnie wnioskodawczyni nie dysponuje kluczami do mieszkania, ale też wskazał, że nigdy nie wysuwała ona w stosunku do niego żądań udostępnienia jej kluczy do tego mieszkania, np. celem korzystania z niego.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego do sprawy czynszów na okoliczność wartości czynszu najmu możliwego do uzyskania za lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...) za okres od dnia 1 grudnia 2014 roku do dnia wydania opinii. Wniosek ten był niezasadny wobec niewykazania przez pełnomocnika wnioskodawczyni w toku przedmiotowego postępowania korzystania z uczestnika postępowania z w.w lokalu ponad udział w zakresie wyłączającym korzystanie z niego również przez wnioskodawczynię.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Jako, że ustawowa wspólność majątkowa pomiędzy K. S. (1) i P. S. trwała od dnia 29 kwietnia 2006 roku do dnia 18 listopada 2014 roku, w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004r., nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 roku.

Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód skutkuje ustaniem wspólności majątkowej (arg. ex art. 31 § 1 zd. 1 k.r.o. w związku z art. 56 § 1 k.r.o.). Zgodnie z art. 684 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 46 k.r.o., skład i wartość majątku podlegającego podziałowi byłych małżonków ustala sąd. Przyjmuje się powszechnie, że stan majątku ustala się według daty ustania wspólności, natomiast jego wartość według cen z chwili dokonywania podziału, czyli zamknięcia rozprawy (por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 roku, III CZP 58/74; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2010 roku, IV CSK 429/09; oraz T. Demendecki, Komentarz do art. 684 k.p.c. w: A. Jakubecki (red.) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego LEX 2014). Co do zasady, przedmiotem postępowania o podział jest majątek, który był objęty wspólnością majątkową i istniał w dacie jej ustania. Ruchomości i nieruchomości wchodzące w skład majątku w tej dacie muszą jednak istnieć w dacie dokonywania

podziału, bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia mają okoliczności istniejące w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

O rozstrzygnięciach sądu dotyczących dzielonego mienia decydują we wszystkich sprawach działowych, okoliczności istniejące w chwili podziału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1979 roku, III CRN 137/79, OSN 1980, z. 2, poz. 33). Zasadą jest bowiem, że podział majątku wspólnego obejmuje składniki należące do tego majątku w dacie ustania wspólności ustawowej oraz istniejące w chwili dokonywania podziału.

Skład majątku wspólnego K. i P. S. co do zasadny był pomiędzy stronami postępowania niesporny, poza jego dwoma składnikami, a mianowicie maszynami overlock i stębnówkami oraz samochodem osobowym marki F. (...), rok produkcji 2002. Niespornymi składnikami majątku wspólnego były: prawo własności samodzielnego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...) wraz z jego wyposażeniem. Zgodnie strony ustaliły natomiast, że w skład tego majątku nie wchodzi telewizor znajdujący się w w/w mieszkaniu w mniejszym pokoju zajmowanym przez wspólną córkę stron. Wszystkie te składniki majątku wspólnego istniały w dacie ustania wspólności majątkowej małżeńskiej.

W skład majątku wspólnego, w ocenie Sądu wchodzi również dwie maszyny stębnówki oraz jedna maszyna do szycia typu overlock. Ten składnik majątku został zakupiony przez strony ze środków wspólnych oraz w trakcie trwania związku małżeńskiego. Okoliczność, że maszyny te obecnie są użytkowane wyłącznie przez K. S. (1) w jej zakładzie krawieckim są okolicznościami wpływającymi w ocenie Sądu na zasadność przyznania ich w postępowaniu o podział majątku wspólnego na rzecz jednej lub drugiej strony postępowania, nie są natomiast istotne ani tym bardziej decydujące przy zaliczeniu ich do majątku wspólnego stron czy też do majątku osobistego wnioskodawczynie.

W skład majątku wspólnego, zdaniem Sądu, nie wchodzi prawo własności samochodu osobowego marki F. (...), gdyż na mocy umowy z dnia 5 lipca 2014 roku strony zgodnie postanowiły o przesunięciu tego składnika ich majątku wspólnego do majątku osobistego wnioskodawczynie.

Co do zasady, nie jest wyłączone dokonywanie przez małżonków „przesunięć” między majątkiem wspólnym, a ich majątkami osobistymi w drodze czynności prawnych. Ograniczenie w tym zakresie jest tylko jedno, aby takie „przesunięcia” nie doprowadziły w istocie do likwidacji majątku wspólnego. Na ten temat wielokrotnie wypowiedział się już Sąd Najwyższy, dopuszczając dokonywanie takich czynności prawnych (por.: uchwała z dnia 16 stycznia 1964r., III CO 64/63, OSNCP 1964, nr 11, poz. 220; wyrok z dnia 17 listopada 1967r., I CR 296/66, OSNCP 1968, nr 7, poz. 125; uchwała 7 sędziów z dnia 10 kwietnia 1991r. III CZP 76/90, OSN 1991, z. 10-12, poz. 17; uchwała z dnia 19 grudnia 1991r., III CZP 133/91, z. 7-8, poz. 171; postanowienie z dnia 20 lutego 2008r., II CSK 451/07, LEX 464805). Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach dopuszczał takie przesunięcia w zakresie wszelkich składników majątku wspólnego, takich jak: pieniądze, ruchomości, nieruchomości i prawa majątkowe. Zgodne przesunięcia składników majątkowych z majątku wspólnego do osobistego mieszczą się w służącym małżonkom prawie zarządu majątkiem wspólnym. Rozporządzeniu przez małżonka w czasie trwania wspólności ustawowej przedmiotem wchodzącym w skład majątku wspólnego na rzecz drugiego małżonka za jego zgodą nie sprzeciwiają się w szczególności przepisom art. 36-40 k.r.o. regulującym zarząd majątkiem wspólnym. Dysponowanie składnikami wchodzącymi w skład majątku dorobkowego stanowi bowiem wyłączne prawo małżonków, byle nie sprzeciwiał się temu konkretny przepis prawa, w tym art. 35 k.r.o.

Żadna z opisanych w tym przepisie sytuacji nie zachodzi w przedmiotowej sprawie. Na podstawie umowy z dnia 5 lipca 2014 roku K. i P. S. zgodnie postanowili o przeniesieniu prawa własności samochodu osobowego marki F. (...) do majątku odrębnego wnioskodawczynie dokonując stosownej czynności prawnej i zawierając umowę sprzedaży tegoż składnika majątkowego na jej rzecz. Umowa ta zawiera wszystkie wymagane elementy oraz odrębne podpisy stron. Twierdzenia uczestnika postępowania, że umowa była zawierana dla pozorów nie mogą się ostać w świetle ustalonego przez Sąd stanu faktycznego i powyżej poczynionych przez Sąd uwag dotyczących oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie.

Wartość wszystkich składników majątku wspólnego, zarówno ruchomego jak i nieruchomości była pomiędzy stronami postępowania bezsporna i Sąd ustalił ją na podstawie zgodnych oświadczeń pełnomocników stron.

Jedynie kilka uwag należy poczynić co do przyjętej przez Sąd – na potrzeby rozliczeń wynikających z podziału majątku wspólnego stron – wartości nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).

Za ugruntowane bowiem zarówno w orzecznictwie jak i piśmiennictwie uznać należy stanowisko zgodnie z którym, przy ustalaniu wartości poszczególnych składników będących przedmiotem majątku wspólnego trzeba uwzględnić ewentualne obciążenia pomniejszające ich wartość rzeczywistą, przede wszystkim prawa rzeczowe ograniczone (tak: Krystyna Skiepmo w: Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków, red. Jacek Ignaczewski, wydanie 2, 2015 roku, strona 228-229).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 października 2000 roku (II CKN 611/99, LEX 44021) stanął na stanowisku, że w sprawie o podział majątku wspólnego, przydzielając jednemu z małżonków nieruchomość obciążoną hipoteką, sąd ustala wartość tego składnika majątku przy uwzględnieniu obciążenia hipotecznego. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że „nieuwzględnienie przy ustalaniu dopłat przez uczestnika wysokości obciążającej nieruchomość hipoteki może doprowadzić do tego, że uczestnik ten, jako dłużnik rzeczowy, sam spłaci dług hipoteczny, w którym druga strona nie będzie partycypowała, zwłaszcza że uczestnik nie będzie mógł przeciwko niej skutecznie dochodzić z tego tytułu swoich roszczeń (art. 618 § 3 k.p.c.)”. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 września 2004 roku (II CK 538/03, LEX 137537). Ponadto, o ocenie Sądu należy w tym miejscu również zwrócić uwagę na treść uzasadnienia wyroku Sadu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2009 roku (IV CSK 566/08, LEX 490972), gdzie Sąd ten podkreślił, że „konsekwencją przyjęcia za podstawę rozliczeń między byłymi małżonkami wartości składników majątku wspólnego uwzględniających ich obciążenia rzeczowe jest stwierdzenie, że przy podziale majątku wspólnego doszło już do rozliczenia między małżonkami w zakresie obowiązków związanych ze spłatą zadłużenia związanego z poszczególnymi składnikami majątku z uwagi na ściśle, praworzeczowe spojenie tego zadłużenia z konkretnymi składnikami majątkowymi, wyrażające się w możliwości zaspokojenia się przez wierzyciela z tych przedmiotów”.

Jak wskazuje K. S. (3) w cytowanym już wcześniej komentarzu (str. 231) spłata długów uwzględnionych przy ustalaniu wartości poszczególnych składników majątku wspólnego przez umniejszenie ich wartości, dokonana z osobistego majątku przez stronę, której dany składnik przypadł w wyniku podziału, nie rodzi roszczenia wobec drugiej strony, mimo, że dług obciążał oboje małżonków. Czym innym jest bowiem odpowiedzialność osobista małżonków wobec wierzyciela, na którą podział majątku nie ma wpływu, czym innym są natomiast zasady rozliczenia między nimi wydatków z majątku osobistego jednego z małżonków z tytułu spłaty wspólnego długu. Jeżeli, ze względu na istnienie odpowiedzialności rzeczowej, dług „ciąży” na rzeczy i obniża jej wartość, jego spłata przez stronę, która w wyniku podziału otrzymała obciążoną rzecz oszacowaną z uwzględnieniem tego długu, stanowi realizację zasady, że obowiązany do spłaty jest ten, któremu rzecz ta została przyznana. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 listopada 2009 roku (III CZP 103/09, LEX 551881).

Dla wzajemnych rozliczeń stron postępowania Sąd przyjął konieczność pomniejszenia ustalonej zgodnie wartości nieruchomości w kwocie 158.000 zł o pozostałą do spłaty kwotę kredytu hipotecznego w wysokości 102.604,47 zł. Na potrzeby dalszych rozliczeń pomiędzy stronami postępowania wartość nieruchomości Sąd przyjął na poziomie 55.396 zł (zaokrąglając kwotę do pełnych złotych).

Rozstrzygając w przedmiocie sposobu podziału majątku wspólnego, Sąd kierował się normą prawną z art. 46 k.r.o., zgodnie z którą w sprawach nieunormowanych kodeksem rodzinnym i opiekuńczym od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei w myśl przepisu art. 1035 k.c. do wspólności majątku spadkowego oraz do jego działy stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV k.c.

Decydując o podziale składników wchodzących w skład majątku wspólnego Sąd kierował się stanowiskami wnioskodawczyni oraz uczestnika. Sposób dokonania podziału majątku wspólnego byłych małżonków S. nie był pomiędzy nimi sporny i został uwzględniony w takim kształcie, jak zgłoszony we wniosku oraz dalszych pismach procesowych pełnomocników stron. Ze wspólnego mieszkania stron oraz całego jego wyposażenia od lipca 2014 roku do chwili obecnej korzysta jedynie uczestnik postępowania, natomiast z trzech maszyn do szycia – korzysta wyłącznie wnioskodawczyni. Dokonany przez Sąd podział majątku wspólnego stron będzie więc nie tylko zgodny z treścią zgłoszonych wniosków, ale co więcej będzie odpowiadał obecnemu stanowi faktycznemu w zakresie posiadania składników majątku wspólnego.

Jak wynika z treści art. 45 § 1 k.r.o. w związku z art. 567 § 1 k.p.c. w toku postępowania o podział majątku wspólnego przedmiotem dodatkowych rozliczeń mogą być następujące roszczenia: 1) z tytułu wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty każdego z małżonków (z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód), 2) z tytułu wydatków i nakładów, które każde z małżonków poczyniło ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny, z wyjątkiem wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. W tym miejscu należy też wskazać na fakt, iż art. 45 k.r.o. dotyczy jedynie rozliczeń z tytułu wydatków i nakładów czynionych w czasie trwania wspólności ustawowej oraz długów zaspokojonych w tym okresie. Tym samym przepis ten nie reguluje rozliczeń między małżonkami z tytułu wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątki każdego z nich oraz wydatków i nakładów poczynionych z majątku każdego z małżonków na majątek wspólny w czasie od ustania wspólności ustawowej do chwili podziału majątku wspólnego. Podstawę materialnoprawną tych roszczeń stanowią odpowiednio zastosowane przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, zwłaszcza art. 207 k.p.c., ewentualnie przepis art. 415 k.c.

Ostatecznie do rozliczenia uczestnik postępowania P. S. zgłosił następujące nakłady:

1. kwotę 2.774,40 zł z tytułu spłaty kredytu ratalnego za zakup mebli do wspólnego mieszkania stron - po ustaniu wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej;
2. kwotę 10.530,92 zł z tytułu spłaty kredytu hipotecznego zaciągniętego przez strony wspólnie na zakup mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...) - po ustaniu wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej;
3. kwoty 13.220 zł oraz 1.440 zł z tytułu opłat związanych z utrzymaniem mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...) od miesiąca sierpnia 2014 roku do dnia zamknięcia rozprawy w przedmiotowej sprawie, uiszczonych przez niego na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej z tytułu należności czynszowych;
4. kwotę 43.000 zł z tytułu wkładu własnego dokonanego z jego majątku osobistego na zakup mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...);
5. kwotę 3.000 zł z tytułu zakupu do mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...), ze środków pochodzących z jego majątku osobistego szafy w zabudowie w przedpokoju, mebli kuchennych, lodówki i szafy w zabudowie w pokoju.

W zakresie żądań uczestnika wysuwanych w stosunku do wnioskodawczyni a dotyczących rozliczenia się z części kredytu ratalnego zaciągniętego na zakup mebli do mieszkania, części kredytu hipotecznego wspólnie zaciągniętego przez strony a zapłaconego przez uczestnika postępowania oraz części kosztów utrzymania nieruchomości wspólnej – mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...), a dotyczących okresu po ustaniu wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej stwierdzić należało, że nie były one kwestionowane przez stronę wnioskującą. Wręcz przeciwnie, w piśmie procesowym z dnia 1 września 2016 roku wnioskodawczyni wprost wskazała, że liczy się ona z obowiązkiem zwrotu z tytułu kredytów spłacanych przez P. S.. Wysokość spłaty dokonanej przez uczestnika z tytułu każdego z tych kredytów została potwierdzona kopiami wyciągów z rachunku bankowego oraz kopiami potwierdzenia wykonania przelewów, które nie były kwestionowane przez wnioskodawczynię.

Sąd uznał więc za zasadne obciążenie wnioskodawczyni obowiązkiem zwrotu na rzecz uczestnika postępowania połowy spłaconego przez niego kredytu ratalnego na zakup mebli do wspólnego mieszkania stron w kwocie 1.387,20 zł oraz połowy spłaconego przez niego kredytu hipotecznego zaciągniętego przez strony wspólnie na zakup wspólnego mieszkania stron w kwocie 5.265,46 zł. Wszystkie te spłaty były dokonywane przez uczestnika po ustaniu wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej.

Podobne uwagi odnieść należy do żądań uczestnika dotyczących zwrotu połowy kosztów utrzymania nieruchomości wspólnej stron w postaci zapłaty czynszu na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej. Żądania uczestnika w tym zakresie Sąd uznał za zasadne jedynie do kwoty 11.860 zł, w zakresie czynszu uiszczanego przez niego po dniu ustania wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami postępowania, do dnia zamknięcia rozprawy w przedmiotowej sprawie. W okresie trwania wspólności były to należności obciążające oboje małżonków solidarnie i spłata części tych należności przez jednego z nich nie mogła zrodzić żądania o zwrot ich części od drugiego z małżonków. Mając na uwadze fakt, iż koszty utrzymania nieruchomości wspólnej obciążały wnioskodawczynię i uczestnika postępowania w częściach równych, wnioskodawczyni powinna zwrócić na rzecz uczestnika kwotę w wysokości połowy uregulowanego przez niego czynszu za lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...) w kwocie 5.930 zł.

W pozostałym zakresie żądania uczestnika o rozliczenie jego nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny stron jako niezasadne podlegały oddaleniu. Przede wszystkim, w ocenie Sądu podnieść należy, iż lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...) nie stanowił majątku osobistego uczestnika postępowania P. S., a majątek wspólny stron postępowania. Po pierwsze, przemawia za tym faktem już sama data przekształcenia tego prawa w odrębną własność, co bezspornie nastąpiło w trakcie trwania wspólności ustawowej stron.

Pozostaje wobec tego dokonanie oceny jak należy traktować sytuację, gdy w trakcie trwania małżeństwa należące do jednego z małżonków spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego zostało przekształcone w prawo własnościowe. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, powstałe w tym trybie własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu wchodziło w skład majątku wspólnego małżonków bez względu na to czy zachodziła potrzeba uzupełnienia wkładu budowlanego, a jeśli tak, to bez względu na źródło pochodzenia środków na jego pokrycie. Zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1985 roku (III CZP 41/85, LEX 3149) własnościowe prawo do lokalu przydzielone na skutek przekształcenia lokatorskiego prawa należącego do jednego z małżonków temu małżonkowi na zaspokojenie potrzeb rodziny wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków również w sytuacji, gdy wkład budowlany został sfinansowany ze środków należących do jego odrębnego majątku.

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że powstanie własnościowego prawa do lokalu zostało uwarunkowane wniesieniem przez członka wymaganego wkładu budowlanego, a taki wkład wielokrotnie przewyższa uiszczony uprzednio wkład mieszkaniowy. Ponadto, uzyskane w takim trybie własnościowe prawo do lokalu ma w porównaniu z dotychczasowym prawem lokatorskim odmienną treść, ponieważ jest już prawem zbywalnym. Mimo, że pośrednio wypływa z posiadanego uprzednio przez członka Spółdzielni Mieszkaniowej lokatorskiego prawa do lokalu, jest jakościowo nowym prawem do tego samego lokalu mieszkalnego. Skoro tak, własnościowe prawo do lokalu uzyskane w czasie trwania małżeństwa na skutek przekształcenia lokatorskiego prawa stanowiącego przedmiot jednego z małżonków, powinno wejść do majątku wspólnego obojga małżonków. Dalej w uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd najwyższy odwołuje się do treści ogólnych reguł rządzących przynależnością poszczególnych składników do majątku wspólnego lub odrębnego wskazanych w Uchwale Pełnej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1974 roku (III CZP 1/74, OSNCP 1975, nr 3, poz. 37). Z zawartych w niej wytycznych wynika, że jeśli małżonek uścił wkład budowlany ze środków majątku wspólnego małżonków, to własnościowe prawo do lokalu wejdzie w skład majątku wspólnego obojga małżonków. Z drugiej jednak strony Sąd ten wskazał również, że w razie uiszczenia tego wkładu z majątku osobistego jednego z małżonków, nie jest możliwe przejście do porządku dziennego nad tym, że między wysokością tego wkładu o wartością rynkową uzyskanego zbywalnego prawa do lokalu zachodzi poważna różnica na korzyść wartości prawa własności. Interes społeczny, zdaniem Sądu Najwyższego przemawia więc za tym, aby również w tej sytuacji prawo to weszło do majątku wspólnego małżonków.

Co więcej, kwotę umorzoną w dacie przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na własnościowe prawo do lokalu na podstawie § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1988 roku w sprawie ogólnych zasad udzielania kredytu bankowego na cele mieszkaniowe (Dz. U. z 1989r., nr 1, poz. 1 z późniejszymi zmianami) należy traktować jako dorobek małżonków nawet wtedy, gdy tylko jedno z małżonków pokryło z majątku odrębnego wkład mieszkaniowy oraz wkład budowlany związany z przekształceniem tego prawa (por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1995r., III CZP 41/95, LEX 4218).

Sąd w tym zakresie wskazuje, iż znana mu jest treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2015 roku (III CZP 13/15, Biul. SN z 2015r., nr 4, poz. 8), jednak jest to orzeczenie jednostkowe, odbiegające od ustalonej w tym zakresie linii orzeczniczej sądów powszechnych, w tym Sąd Najwyższego. Sąd w składzie orzekającym w przedmiotowej sprawie nie podziela wyrażonych w nim poglądów w żadnym zakresie.

Odnosząc te rozważania na grunt przedmiotowej sprawie wskazać należy, iż co prawda sam wkład mieszkaniowy został pokryty przez uczestnika postępowania jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego z K. S. (1), jednak część umorzonego kredytu lokatorskiego w nominale została przez niego uiszczona wraz z opłatą za wykup gruntu w trakcie trwania związku małżeńskiego oraz ze środków pochodzących z majątku wspólnego. Jak wskazała wnioskodawczyni, sama dawała mu niewielkie środki na zapłatę tych należności przed podpisaniem aktu notarialnego. Również porównanie wartości prawa lokatorskiego z wartością prawa własnościowego, nie pozwala Sądowi na przyjęcie, że prawo to weszło w skład majątku osobistego uczestnika postępowania P. S.. W związku z tym kwota 43.000 zł uiszczona z tytułu wkładu własnego na zakup mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...) nie stanowiła majątku osobistego uczestnika, a majątek wspólny małżonków S.. Te same uwagi odnieść należy do kwoty wydatkowanej na zakup wraz z przedmiotowym mieszkaniem części jego wyposażenia w postaci mebli. Również zostały one zakupione ze środków wspólnych stron, a nie z ze środków pochodzących z majątku osobistego uczestnika postępowania.

Żądania rozliczenia tych nakładów z majątku osobistego P. S. na majątek wspólny stron podlegały oddaleniu jako niezasadne.

Zgodnie z wnioskami obu stron postępowania Sąd ustalił, iż udziały K. S. (1) i P. S. w majątku wspólnym są równe.

Sposób dokonania rozliczenia z tytułu podziału majątku wspólnego stron oraz rozliczenia nakładów poczynionych przez P. S. przedstawia się więc następująco. Jak zostało już wskazane powyżej, dla rozliczeń stron Sąd przyjął wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) pomniejszoną o wartość kredytu pozostałego do spłaty na poziomie 55.396 zł. Wartość wszystkich ruchomości podlegających podziałowi została w sposób bezsporny ustalona na poziomie 12.416 zł, co daje łączną wartość majątku podlegającego podziałowi na kwotę 67.812 zł. Każdemu z byłych małżonków powinien więc przypaść majątek warty 33.906 zł (według wyliczenia: $\frac{1}{2} \times 67.812 \text{ zł}$). Wnioskodawczyni powinna więc otrzymać składniki majątku wspólnego o wartości 33.906 zł, a otrzymała jedynie maszyny szwalnicze o wartości 2.400 zł. Do zapłaty na jej rzecz pozostawała by więc kwota 31.506 zł. Kwotę tę należy pomniejszyć jednak o kwotę 1.387,20 zł (połowa kredytu ratalnego na zakup mebli spłaconego przez uczestnika po ustaniu wspólności ustawowej), następnie o kwotę 5.265,46 zł (połowa kredytu hipotecznego spłaconego przez uczestnika po ustaniu wspólności ustawowej) a następnie o kwotę 5.930 zł (połowa kosztów otrzymania wspólnego mieszkania stron w okresie po ustaniu wspólności ustawowej płaconych wyłącznie przez P. S.. Daje to finalnie kwotę 18.923,34 zł (według wyliczenia: $31.506 \text{ zł} - 1.387,20 \text{ zł} = 30.118,80 \text{ zł} - 5.265,46 \text{ zł} = 24.853,34 \text{ zł} - 5.930 \text{ zł} = 18.923,34 \text{ zł}$).

Powyzsza kwota została zasądzona od uczestnika postępowania na rzecz K. S. (1) tytułem dopłaty oraz rozliczenia jego nakładów z majątku osobistego. Termin płatności tej kwoty Sąd oznaczył na 2 miesiące od dnia uprawomocnienia się postanowienia, mając w tym zakresie na uwadze interesy obu stron postępowania. Z jednej strony termin ten jest na tyle doległy, że pozwoli uczestnikowi na ewentualne zaciągnięcie kredytu bankowego (deklarował on, że posiada zdolność kredytową), a z drugiej strony jest na tyle bliski, że wnioskodawczyni może liczyć na uzyskanie spłaty w małym odległym dla niej terminie. Na wypadek uchybienia terminowi płatności, Sąd zabezpieczył interesy wnioskodawczyni dodatkowo ustalając, że kwota na będzie płatna wraz z odsetkami ustawowymi na wypadek uchybienia terminowi płatności – do dnia zapłaty.

Jako nieudowodnione podlegało oddaleniu żądanie strony wnioskującej o zasądzenie od uczestnika postępowania kwoty 10. 500 zł z tytułu wynagrodzenia za otrząsanie za rzeczy wspólnej w postaci mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...) ponad przysługujący uczestnikowi postępowania udział.

Podstawę do orzekania przez Sąd w tym zakresie w okresie trwania wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej jest art. 34 ¹k.r.o., natomiast po ustaniu związku małżeńskiego art. 206 k.c. (w związku z treścią art. 224 § 2 k.c. i art. 225 k.c.), który jest podstawą żądań wysuniętych przez stronę wnioskującą w tym postępowaniu. Zgłoszenie takich żądań w sprawie o podział majątku wspólnego należy uznać za dopuszczalne.

Zgodnie z tym przepisem, każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli. Nie oznacza to, że każdy ze współwłaścicieli musi korzystać z rzeczy wspólnej w taki sam sposób. Zakres ten musi być oceniany na tle konkretnych okoliczności faktycznych, ponieważ zależy on od rodzaju rzeczy wspólnej, charakteru stosunków między współwłaścicielami. Dopiero po zbadaniu konkretnych okoliczności będzie można ocenić, czy posiadanie jednego ze współwłaścicieli daje się pogodzić z współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych. Artykuł 206 k.c. odwołując się do obiektywnego kryterium pogodzenia posiadania współwłaściciela z posiadaniem pozostałych współwłaścicieli, abstrahuje w swojej treści od wielkości udziałów we współwłasności. Przepis ten nie może zatem uzasadniać możliwości żądania przez współwłaściciela od innych współwłaścicieli wynagrodzenia z tytułu posiadania przez nich rzeczy wspólnej „ponad udział”, ponieważ – jak jednoznacznie wynika z jego brzmienia – nie uprawnia od współwłaściciela do korzystania z rzeczy wspólnej w granicach udziału (por.: uchwała Sądu Najwyższego pełnej Izby Cywilnej z dnia 28 września 1963r., III CO 33/62, OSNCP 1964, nr 2, poz. 22; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2007r., III CZP 94/07, LEX 319929).

Kwestia wielkości udziału jest jedynie elementem oceny, w jakim zakresie posiadanie współwłaściciela da się pogodzić ze współposiadaniem rzeczy wspólnej przez pozostałych współwłaścicieli. Jedynie posiadanie, które wykracza poza „uprawniony zakres” narusza ustawowo ukształtowane stosunki między współwłaścicielami, co z kolei rodzi roszczenia służące ochronie prawnej, w tym o zapłatę konkretnej kwoty pieniężnej. Powyższe uwagi prowadzą do wniosku, że współwłaściciel, który korzysta z rzeczy wspólnej, wykraczając poza granice korzystania uprawnionego, powinien rozliczyć się z pozostałymi współwłaścicielami z uzyskanych z tego tytułu korzyści.

Przesłanki skorzystania z tego przepisu w toku przedmiotowego postępowania o podział majątku wspólnego nie zostały udowodnione przez stronę wnioskującą. Pomimo faktu, iż wnioskodawczyni nie posiada kluczy do spornego mieszkania nie zostało wykazane, aby kiedykolwiek prosiła uczestnika o wydanie jej kluczy do mieszkania, pomimo faktu, że o zmianie kluczy do mieszkania wiedziała. Nigdy nie wskazywała ona również uczestnikowi, że chciałaby zacząć bywać w lokalu i w jakim celu, w tym w celu mieszkaniowym. Z samego faktu, iż wnioskodawczyni w lokalu nie bywa (jak sama wskazała) nie oznacza, że nie może z niego korzystać. Jak zostało powyżej wskazane w uwagach ogólnych do zgłoszonego przez pełnomocnika wnioskodawczyni wniosku o zasądzenie kwoty 10.500 zł, korzystanie z mieszkania przez każdego z byłych małżonków nie musi polegać na tożsamym zakresie tego współposiadania i współkorzystania. Również posiadane przez nich udziały w nieruchomości nie mają w tym zakresie znaczenia decydującego. Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że w mieszkaniu tym znajdują się jakieś drobiazgi należące do wnioskodawczyni (na co wskazywały obie strony postępowania) oraz pamiątki po ojcu wnioskodawczyni. Nie zostało wykazane, aby nie miała do nich dostępu, lub aby uczestnik odmówił jej wydania tych rzeczy na jej wniosek. Jest przy tym zupełnie nieuprawnione twierdzenie, że uczestnik w tym mieszkaniu nie mieszka i mogłoby zostać ono wynajęte w celach zarobkowych. Uczestnik wskazał bowiem, że tylko czasem bywa w ciągu tygodnia u swoich rodziców i nie posiada tytułu prawnego do żadnego innego lokalu, w którym mógłby zamieszkać. Co więcej w mieszkaniu przy ul. (...) jeden z pokoi jest przeznaczony dla wspólnej córki stron, z którego korzysta podczas pobytów u ojca.

Z uwagi na powyższe, roszczenie jako nieudowodnione podlegało oddaleniu w całości.

O zwrocie sądowych kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. uznając, że zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik postępowania, powinni ponosić jego koszty po połowie. Mając na uwadze fakt, iż

opłata od wniosku o podział majątku wspólnego została pokryta przez wnioskodawczynię do kwoty 500 zł, pozostałą częścią opłaty Sąd postanowił obciążyć P. S. nakazując pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 500 zł z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych.

W zakresie wynagrodzenia pełnomocników profesjonalnych, z których korzystały obie strony postępowania, Sąd postanowił, że każda ze stron poniesie te koszty we własnym zakresie.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia.